

Шереметинська О.В.

Національний університет харчових технологій, м.Київ, Україна

**ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ
ЗАСОБАМИ, ЯК ЧАСТИНА СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ**

Оборотні засоби за величиною після основних фондів займають друге місце в загальному обсязі ресурсів, які визначають економіку підприємства.

Цільовими напрямками системи управління оборотними засобами являється визначення обсягу та структури поточних оборотних активів, джерел їх фінансування і співвідношення між ними, достатнього для забезпечення довгострокової виробничої та ефективної фінансової діяльності підприємства.

Управління оборотним засобами в процесі господарської діяльності підприємства повинно охоплювати наступне:

узагальнення інформації про наявність та стан всіх елементів оборотних засобів за попередній період;

забезпечення платоспроможності;

забезпечення прийняттого рівня обсягу, структури та рентабельності оборотних засобів;

оптимізація структури оборотних засобів;

визначення співвідношення джерел забезпечення оборотними засобами;

дослідження причин незадовільних показників з оборотності оборотних засобів;

впровадження в господарську діяльність підприємства сучасних методів управління оборотними засобами;

поточний контроль за станом основних елементів оборотних засобів в процесі виробничої та фінансової діяльності підприємства.

Для забезпечення ефективної господарської діяльності підприємства, слід здійснювати процес управління не лише окремими компонентами оборотних засобів, але і всією операційною діяльністю підприємства з подальшим

інтегруванням його в стратегічне управління підприємством, це дасть змогу повніше охопити весь процес господарювання та врахувати всі фактори, що на нього впливають. Це пояснюється тим, що система управління оборотними засобами не може розглядатися окремо від функціонування всього підприємства, тому виникає необхідність її досліджувати у комплексі з іншими системами управління підприємством.

Для нормального свого функціонування, підприємство повинно забезпечувати ефективне використання оборотних засобів та прискорювати їх оборотність, підтримувати на прийнятному рівні свою платоспроможність та ліквідність. За цих умов суб'єкту господарювання слід формувати самостійну комплексну політику оперативного управління оборотними засобами.)

Існують наступні три політики управління оборотними засобами: агресивна, консервативна, компромісна (поміrkована) [1,2,4].

Зрозуміло, що для ефективного управління оборотними засобами підприємства крім фінансового забезпечення необхідний індивідуальний підхід до управління кожного елемента оборотних засобів. Даному питанню присвячено ряд наукових праць [1-4] але в кожній з них розглядається управління зазначеними елементами окремо і не представлена загальна система управління оборотним засобами в комплексі.

Очевидно, що не всі елементи оборотних засобів потребують активного втручання з боку фінансового менеджера, але є найбільш значимі, які потребують постійного оперативного управління та контролю, до них відносяться виробничі запаси, дебіторська заборгованість, грошові кошти та їх еквіваленти.

Зрозуміло, що для найкращої інтеграції, системи управління оборотними засобами в загальну стратегію управління підприємством слід розглядати систему управління основним елементом оборотних засобів – виробничими запасами, з точки зору раціоналізації їх, як матеріального потоку.

Другим елементом оборотних засобів, що потребує постійного управління та контролю є дебіторська заборгованість, її рівень визначається багатьма

чинниками: видом продукції, ємкістю ринку, ступенем насичення ринку, прийнятою системою розрахунків (продаж за готівку, в кредит) та ін.

Управління дебіторською заборгованістю передбачає перш за все контроль за оборотністю коштів в розрахунках. Ще одним важливим елементом, що потребує управління являються грошові кошти та їх еквіваленти, причому основним аспектом при їх управлінні є оптимізація їх середнього поточного залишку.

За оцінками фахівців, із загальної економії, що може одержати підприємство при ефективному управлінні оборотними засобами: 50% може дати ефективне управління товарно-матеріальними запасами, 40%– управління запасами готової продукції і дебіторською заборгованістю і інші 10%– управління технологічним циклом [4].

Для забезпечення ефективної господарської діяльності підприємства, слід здійснювати процес управління не лише окремими компонентами оборотних засобів, але і всією операційною діяльністю підприємства з подальшим інтегруванням його в стратегічне управління підприємством, це дасть змогу повніше охопити весь процес господарювання та врахувати всі фактори, що на нього впливають. Це пояснюється тим, що система управління оборотними засобами не може розглядатися окремо від функціонування всього підприємства, тому виникає необхідність її досліджувати у комплексі з іншими системами управління підприємством.

Список літератури

1. Ковалев В.В. Финансовый анализ: методы и процедуры. / В.В.Ковалев– М.: Финансы и статистика, 2001. – с. 560.
2. Стоянова Е.С., Быкова Е.В., Бланк И.А. Управление оборотным капиталом / Под. ред. Е.С. Стояновой. / Е. С. Стоянова, Е.В. Быкова, И.А. Бланк – (Серия «Финансовый менеджмент для практиков») – М.: Изд-во «Перспектива», 1998. – с.6.
3. Швидка О.П. Елементи оборотного капіталу підприємства та їх взаємозв'язок / Швидка О.П. // Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. Випуск 19: У двох частинах. - Черкаси: ЧДТУ, 2008. – Ч. I. - С. 244-248

4. Фінанси підприємств: Підручник / Кер. авт. кол. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін.
– К.: КНЕУ, 2002. – 571 с.].